

Nr 3.

Af grefve **Wachtmeister, Henning**, om *anslag till efterspanande utomlands och hemsändande af förbrytare, som rymt från Sverige.*

Vid efterspanande i utlandet af en förrymd brottsling i och för hans häktande och hemtransporterande måste, om efterspanande och häktning framställts af enskild målsägande, denne till kungl. utrikesdepartementet afgifva en skriftlig förbindelse att ersätta departementet de med anledning däraf förorsakade kostnaderna, hvori äfven inbegripas departementets telegramkostnader.

Alla af Sverige med främmande stater — med undantag af Nordamerikas Förenta stater — afslutade konventioner angående ömsesidigt utlämnande af förbrytare innehålla, att de kostnader, som ådragas af brottslig persons häktande, underhåll och transport, skola bestridas af hvardera staten inom gränserna för dess eget område, d. v. s. af den stat, inom hvars område åtgärder vidtagits. I vissa traktater, nämligen de med Belgien, Italien, Nederländerna, Portugal, Storbritannien och Österrike-Ungern, utsäges, att den häktade skall på begäran föras till hamn, som den återfordrande staten bestämmer för att där till dess myndigheter öfverlämnas. Men det framgår tydligt, att därmed afses hamn, belägen inom den stats område, som beviljat utlämnandet. Sker transporten sjöledes medelst fartyg, är det uppenbart, att dessa kostnader komma att drabba den stat, som begärt utlämnandet. I ofvannämnda konventioner stadgas uttryckligt, att kostnaden för ombordförandet påhvilas den stat, som begärt utlämnandet.

Därest således de båda länderna icke omedelbart gränsa till hvarandra, komma kostnader att uppstå antingen för den häktades transporterande

landvägen öfver tredje stats territorium eller sjövägen medelst fartyg. Sker transporten landvägen öfver tredje stats område, förutsätta de med Italien, Nederländerna, Norge, Storbritannien och Österrike afslutade konventionerna, att kostnaderna härför skola drabba den stat, som begärt utlämnandet. Men äfven transport genom öfriga stater lärer, om än traktaterna därom intet innehålla, få bekostas af den stat, som begärt utlämnandet.

De kostnader, som bruka uppkomma, när personer från nu omfördälda stater hemsändas, utgöras i allmänhet af kostnader för öfversättning till främmande språk af de rättshandlingar, som återopas till stöd för begäran om utlämnandet, vanligen utgörande häktnings- eller åtalsbeslut, domstols utslag samt afskrift af de svenska lagparagrafer, som i förevarande fall äro att återopa. Dessa öfversättningar verkställas och bestyrkas af notarius publicus. Härtill kommer kostnaden för af utrikesdepartementet i ärendet aflåtna telegram.

Kostnaderna för brottslings efterspanande i Amerikas Förenta stater uppgå till långt afsevärdare belopp än för något annat land, ty konventionen af den 14 januari 1893 stadgar, att det land, som begär efterspanande och häktande af en person inom Nordamerikas Förenta stater, skall bekosta därmed förenade kostnader äfven inom nämnda stater. Telegramkostnaderna ställa sig dit äfven betydligt högre.

För att belysa storleken af endast kostnaderna för telegram till Amerika må nämnas, att dessa uppgingo i ett ärende, rörande utlämningen af förre kamreraren i Skånska Handelsbankens afdelningskontor i Trelleborg L. Liedholm år 1908, till ett belopp af 5,617 kronor 5 öre. (Sammanlagda kostnaderna utgjorde 6,818 kronor 93 öre, hvilket belopp ersattes af nämnda bank af bankens medel, Liedholm vid häktandet innehade.)

Följande exempel på kostnaderna för förrymda brottslingars efterspanande och hemsändande må anföras:

1878.

Emile de Gruyters (förfalskning, bedrägeri).

Kostnaderna för hemsändande från New-York m. m. omkring Kr. 4,000 ersattes af målsägandena, Stockholms Handelsbank m. fl.

1895—97.

Wilhelm Johansson från Torps socken (bedrägeri).

(Målsägare O. G. Karlsson i Ök gaf ansvarsförbindelse.)

Häktades och hemsändades från Amerika.

Konsulatets i New-York kostnader	Kr. 2,350:	53
Kostnader för telegram och öfversättning	»	128: 40
Statsdepartementets i Washington fordran	»	487: 35
	Kr. 2,966:	28

(Beloppet afdrogs å hos Johansson vid häktandet anträffade medel.)

1903.

Timmerhandlaren Gustaf Eriksson.

(Efterspanande begärdt af Skånes Enskilda Bank för förfalskningsbrott.)

Konsulatets i New-York kostnader	doll. 286,45	
» » » telegramkostnader	» 71,27	Kr. 1,334: 35
Utrikesdepartementets telegramkostnader	»	230: 40
Statsdepartementets fordran	doll. 5,42	» 20: 22
» senare »	» 6,14	» 22: 75
		Kr. 1,607: 72

(Ersattes af Skånes Enskilda Bank.)

1908.

Bankkamrer Israel Jansson.

(Häktning begärd af Lindes sparbank för olofligt tillgrepp.)

Konsulatets i New-York kostnader.....	doll. 1,414,55 =	Kr. 5,276: —
Utrikesdepartementets telegramkostnader	»	247: 65
Konsulatets i Köpenhamn kostnader.....	»	14: —
		Kr. 5,537: 65

(Konsulatets i New-York kostnader afdrogos delvis å anträffade medel, återstoden dollars 770,27 eller kr. 2,873 och öfriga kostnader ersättas af Lindes sparbank.)

Visserligen finnas bland anslagen till civildepartementet äfven anslag för gröfre brottslingars efterspanande inom Sverige, men detta anslag får icke användas för samma ändamål utom landet. I vissa fall har Kungl. Maj:t på föredragning af justitiedepartementet anvisat bidrag af allmänna medel till bestridande af kostnaderna för förrymda brottslingars efterspanande och hemsändande, men detta har skett endast i undantagsfall och i allmänhet då brotten varit af den art, att vederbörande ansett dem särskildt böra beifras. Nästan alltid är således den enskilde angifvaren tvungen att förbinda sig till kostnader i dylika fall. Detta betyder ju

mindre, då, vid påträffandet af den förrymde, denne möjligen har en större summa penningar kvar, men i de flesta fall komma kostnader att drabba den, som förbundit sig att svara för desamma. Det är således ej att undra på, om en enskild person eller bolag, som genom en förrymd persons åtgöranden redan lidit en stor förlust, ej vill riskera ytterligare utgifter för den brottsliges ertappande. I sådant fall går ju denne fri.

Det allmänna rättsmedvetandet uppreser sig emot, att det skall bero på den enskildes vilja och förmåga att underkasta sig utgifter, om en förrymd förbrytare kommer i ena fallet att efterspanas, häktas och bestraffas, eller i andra fallet att gå fri. Anslag af allmänna medel borde finnas tillgängliga för efterspanande och hemtransporterande af efterlysta personer. Vissheten om befintligheten af ett dylikt anslag skulle hos allmänheten ingifva trygghet och möjligen äfven i någon mån förhindra brotts begående, då genom ett dylikt anslag utsikterna för en lyckad flykt skulle väsentligt minskas.

Af enskilda personer och bolag ersatta kostnader för genom kungl. utrikesdepartementets försorg under senaste åren i utlandet efterspanade, från Sverige förrymda förbrytare hafva uppgått till

1906.....	Kr. 2,145	och	54 öre	
1907.....	» 844	»	44	»
1908.....	» 12,490	»	29	» (summan hög med anledning af exceptionella omständigheter.)
1909.....	» 601	»	59	» (jämte en summa af förskotterade medel.)

På grund af hvad jag ofvan anfört, får jag härmed vördsamt anhålla

att Riksdagen behagade under tredje hufvudtiteln upptaga ett förslagsanslag af kronor fem tusen (5,000) att användas till efterspanande i utlandet af från Sverige förrymda förbrytare och till dessas hemtransporterande.

Stockholm den 21 jan. 1910.

Henning Wachtmeister.